

การจัดการความรู้ (KM-Knowledge Manegment)

เรื่องการแต่งเครื่องแบบข้าราชการส่วนท้องถิ่น

จัดทำโดย

องค์การบริหารส่วนตำบลท้ายหาด
อำเภอเมืองสมุทรสงคราม จังหวัดสมุทรสงคราม

คำนำ

หนังสือเล่มนี้จัดทำขึ้นเพื่อ ให้ทุกท่านได้รับความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการแต่งกาย เครื่องแบบราชการของข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัด พนักงานเทศบาล พนักงานเมืองพัทยา พนักงานส่วนตำบลที่ถูกต้อง และเมื่อได้เรียนรู้แล้วพึงนำไปปฏิบัติ เพื่อให้เกิดความภาคภูมิใจ ในตนเอง เกิดความน่าเชื่อถือต่อประชาชนผู้มาใช้บริการ ความสง่างามในตัวบุคคลผู้สวมใส่เครื่องแบบ ซึ่งผู้อื่นใดไม่มีสิทธิแต่งเครื่องแบบข้าราชการนี้ เพื่อจะให้ผู้อื่นเชื่อว่าตนเป็นเจ้าหน้าที่ส่วนท้องถิ่น โดยชอบด้วยกฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๑ (พ.ศ.๒๕๔๒) ออกตามความในพระราชบัญญัติเครื่องแบบ เจ้าหน้าที่ส่วนท้องถิ่น พ.ศ.๒๕๐๙ หากฝ่าฝืนต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน ๑ ปี หรือปรับไม่เกิน ๒,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ หลังจากที่ทุกท่านได้อ่านหนังสือเล่มนี้แล้ว หวังว่าทุกท่านจะได้รับ ความรู้และแนวทางปฏิบัติที่ถูกต้องนำไปปฏิบัติใช้ได้อย่างสมกับคำว่าศักดิ์ศรีข้าราชการไทยกันนะคะ ทั้งนี้เพื่อเป็นการกระตุ้นให้น้องๆ ที่มีความใฝ่ฝันอยากเป็นข้าราชการได้มีแรงบันดาลใจพยายามสอบ เข้าบรรจุเป็นข้าราชการต่อไป

องค์การบริหารส่วนตำบลท้ายหาด

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
ความรู้เกี่ยวกับเครื่องแบบปฏิบัติราชการ (ชุดสีกากี)	๑
ความรู้เกี่ยวกับเครื่องแบบพิธีการ (ชุดขาวข้าราชการ)	๔
การประดับเครื่องหมายข้าราชการส่วนท้องถิ่น	๘
ความรู้เกี่ยวกับแพรแถบเหรียญที่ระลึก (แพรแถบสี)	๑๒
อินทราณเครื่องแบบปฏิบัติราชการ (สีกากี) ของข้าราชการส่วนท้องถิ่น	๑๓
อินทราณเครื่องแบบปฏิบัติราชการ (สีกากี) ของลูกจ้างประจำ	๑๖
อินทราณของเครื่องแบบพิธีการ (ชุดปกติขาว)	๑๘
อินทราณสำหรับผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่น	๒๑
เครื่องหมายแสดงประเภทสำหรับผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่น	๒๔

ความรู้เกี่ยวกับเครื่องแบบปฏิบัติราชการ (ชุดสีกากี)

=====

ข้าราชการ พนักงานส่วนตำบล ที่บรรจุใหม่ และที่ปฏิบัติงานอยู่เดิม หรือผู้บริหารท้องถิ่นรวมถึงสมาชิกสภาท้องถิ่น หลายท่านอาจเคยสงสัยว่าตนเองนั้นแต่งกายเครื่องแบบข้าราชการได้ถูกต้องหรือไม่นั้น เวลาที่เห็นข้าราชการฯ คนอื่นสวมใส่เครื่องแบบมาปฏิบัติราชการ และในงานพิธีการมีการแต่งกายด้วยชุดขาวทั้งชุด หรือบางงานพิธีทำไมถึงแต่งเสื้อสีขาวกางเกงกระโปรงสีดำ ทำไมไม่ใส่สีขาวล้วน เพราะอะไร เดียวเราจะมีความรู้เรื่องนี้มาแลกเปลี่ยนกันให้เข้าใจเป็นแนวทางปฏิบัติเดียวกันนะคะ ว่าเครื่องแบบข้าราชการท้องถิ่นแต่ละชุดเค้ามีชื่อเรียกที่เป็นทางการว่าอย่างไร และการประดับอินทราณู การติดแพรแถบ การติดสังกัด และป้ายชื่อตนประดับอย่างไรจึงเรียกว่าถูกต้อง ลองมาศึกษาเครื่องแบบเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นซึ่งกฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๑ (พ.ศ.๒๕๔๒) ออกตามความในพระราชบัญญัติเครื่องแบบเจ้าหน้าที่ท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๐๙ ได้ระบุไว้กันค่ะ

๑. เครื่องแบบปฏิบัติราชการ (ชุดสีกากี) มี ๒ ประเภท

๑.๑ เครื่องแบบสีกากีคอปับ (แขนยาว / แขนสั้น)

๑.๒ เครื่องแบบสีกากีคอแบะ

ตัวอย่างเครื่องแบบกากีคอพับ (แขนยาว/แขนสั้น)

เครื่องแบบสีกากีคอพับแขนยาว
ฉบับเมื่อมีกฎหมายใช้เครื่องแบบหมายเลข 5

สุภาพบุรุษ

- เสื้อคอพับแขนยาวสีกากี
- กางเกงขายาวสีกากี
- เข็มขัดทำด้วยสายผ้าสีกากี หัวเข็มขัดทำด้วยโลหะสีทอง มีรูปครุฑพ่าห์อยู่กึ่งกลางหัวเข็มขัด ไม่มีเข็มสำหรับคล้องสาย
- รองเท้าหนังสีน้ำตาลหรือสีน้ำเงิน (เพียงหนึ่งสีสำหรับทั้งเท้า)
- ถุงเท้าสีฟ้าหรือสีน้ำเงิน สีสันเดียวกับรองเท้า
- เครื่องหมายสังกัด ใช้เครื่องหมายสังกัดกรุงเทพมหานครตราครุฑปักคอเสื้อด้านหน้าทั้ง 2 ข้าง เข็มกนก ผิดที่อกเสื้อด้านขวาเหนือป้ายชื่อ ที่ไหล่ประดับอินทราวุฒิสัญลักษณ์
- ป้ายชื่อแพรแถบย่อของเครื่องราชอิสริยาภรณ์ที่อกเสื้อเบื้องซ้ายเหนือกระดุม

เครื่องแบบสีกากีคอพับแขนยาว
ฉบับเมื่อมีกฎหมายใช้เครื่องแบบหมายเลข 5

สุภาพสตรี

- เสื้อคอพับแขนยาวสีกากี
- กระโปรงยาวสีกากี
- เข็มขัดทำด้วยสายผ้าสีกากี หัวเข็มขัดทำด้วยโลหะสีทอง มีรูปครุฑพ่าห์อยู่กึ่งกลางหัวเข็มขัด ไม่มีเข็มสำหรับคล้องสาย
- รองเท้าหนังสีน้ำตาลหรือสีน้ำเงิน (เพียงหนึ่งสีสำหรับทั้งเท้า) ส้นสูงไม่เกิน 10 เซนติเมตร
- เครื่องหมายสังกัด ใช้เครื่องหมายสังกัดกรุงเทพมหานครตราครุฑปักคอเสื้อด้านหน้าทั้ง 2 ข้าง เข็มกนก ผิดที่อกเสื้อด้านขวาเหนือป้ายชื่อ ที่ไหล่ประดับอินทราวุฒิสัญลักษณ์
- ป้ายชื่อแพรแถบย่อของเครื่องราชอิสริยาภรณ์ที่อกเสื้อเบื้องซ้ายเหนือกระดุม

ตัวอย่างเครื่องแบบกากีคอแบะ

เครื่องแบบสีกากีคอแบะแขนสั้น

สวมเนื้อมัดหน้ายักใต้ตั้งเครื่องแบบหมายเลข 7

สุภาพสตรี

- ◆ เสื้อคอแบะปล่อยเอวสีกากีแขนสั้น
- ◆ กระโปรงยาวปิดเข้าสีกากี
- ◆ เข็มขัดทำด้วยผ้าสีกากีสีเดียวกับเสื้อ หัวเข็มขัดสี่เหลี่ยมหัวผัดทาบเสื้อ
- ◆ รองเท้าหนังหุ้มส้นหรือวอร์เดิน หรือวีดดู เทียมหนังสีดำ หรือสีน้ำตาลแบบปิดปลายเท้าไม่มีลวดลาย สูงไม่เกิน 10 เซนติเมตร
- ◆ เครื่องหมายสังกัด ใช้เครื่องหมาย สังกัดกรุงเทพมหานครติดที่ปกคอแบะด้านหน้าทั้ง 2 ข้าง เข็มกทม. ติดที่อกเสื้อด้านขวาเหนือป้ายชื่อที่ไหล่ระดับอินทหรณูสีเดียวกับเสื้อ
- ◆ ประดับแพรแถบย่อของเครื่องราชอิสริยาภรณ์ที่อกเสื้อเบื้องซ้ายเหนือกระเป๋

เครื่องแบบสีกากีคอแบะแขนสั้น

สวมเนื้อมัดหน้ายักใต้ตั้งเครื่องแบบหมายเลข 7

สุภาพบุรุษ

- ◆ เสื้อคอแบะปล่อยเอวสีกากีแขนสั้น
- ◆ กางเกงขายาวสีกากี
- ◆ รองเท้าหนังหุ้มส้นหรือหุ้มข้อ หรือวีดดูเทียมหนังสีดำ หรือสีน้ำตาล
- ◆ ถุงเท้าสีดำหรือสีน้ำตาล สีเดียวกับรองเท้า
- ◆ เครื่องหมายสังกัด ใช้เครื่องหมาย สังกัดกรุงเทพมหานครติดที่ปกคอแบะด้านหน้าทั้ง 2 ข้าง เข็มกทม. ติดที่อกเสื้อด้านขวาเหนือป้ายชื่อที่ไหล่ระดับอินทหรณูสีเดียวกับเสื้อ
- ◆ ประดับแพรแถบย่อของเครื่องราชอิสริยาภรณ์ที่อกเสื้อเบื้องซ้ายเหนือกระเป๋

ความรู้เกี่ยวกับเครื่องแบบพิธีการ (ชุดขาวข้าราชการ)

=====

๒. เครื่องแบบพิธีการมี ๕ ประเภท

๒.๑ เครื่องแบบปกติขาว

๒.๒ เครื่องแบบปกติกากีคอตัง

๒.๓ เครื่องแบบครึ่งยศ

๒.๔ เครื่องแบบเต็มยศ

๒.๕ เครื่องแบบสโมสร

ในที่นี้ขอพูดถึงเฉพาะเครื่องแบบที่พบเห็นกันบ่อยๆ มีดังนี้

◆ **เครื่องแบบปกติขาว** (กางเกงขาว+เสื้อขาว) ผู้ที่ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ ให้ประดับแพรแถบเครื่องราชอิสริยาภรณ์ที่อกเสื้อเหนือกระเป๋ابนซ้าย

ชาย ให้ใช้เสื้อแบบราชการสีขาว ติดเครื่องหมายแสดงสังกัดที่ปกคอเสื้อด้านหน้าทั้งสองข้าง ติดเครื่องหมายแสดงประเภทที่อกเสื้อด้านขวา ใช้ดุมโลหะสีทองตราครุฑพ่าห์ขนาดใหญ่ ๕ ดุม ผู้ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ให้ประดับแพรแถบเครื่องราชฯ ที่อกเสื้อเหนือกระเป๋ابนซ้าย

หญิง ให้ใช้เสื้อนอกคอแบบสีขาวแบบคอแหลมหรือคอป้าน แขนยาวถึงข้อมือ มีตะเข็บหลัง ๔ ตะเข็บ ติดเครื่องหมายแสดงสังกัดที่ปกคอเสื้อด้านหน้าทั้งสองข้าง ติดเครื่องหมายแสดงประเภทที่อกเสื้อด้านขวา ที่แนวسابอกมีดุมโลหะสีทองตราครุฑพ่าห์ ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง ๑.๕ เซนติเมตร ๓ ดุม สำหรับแบบเสื้อคอแหลม และดุม ๕ ดุม สำหรับแบบเสื้อคอป้าน มีกระเป๋าล่างข้างละ ๑ กระเป๋า เป็นกระเป๋าจาะเฉียงเล็กน้อยไม่มีใบปกกระเป๋า และให้ใช้เสื้อคอพับแขนยาวสีขาวผูกผ้าผูกคอสีดำ เงื่อนกะลาสี ผู้ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ให้ประดับแพรแถบเครื่องราชอิสริยาภรณ์ที่อกเสื้อด้านซ้าย

ตัวอย่างเครื่องแบบปกติขาว

เครื่องแบบปกติขาว

สวมเมื่อปฏิบัติหน้าที่ต่างเครื่องแบบหมายเลข 4

สุภาพบุรุษ

- ❖ เสื้อคอปิดสีขาวแขนยาว มีกระเป๋าทิ้งอกเสื้อทั้งสองข้าง กระเป๋ามีใบปกกระเป๋
- ❖ กางเกงขาวแบบราชการชายาว
- ❖ เสื้อใช้กระดุมโลหะสีทองตราครุฑพ่าห์ขนาดใหญ่ 5 เม็ด
- ❖ รองเท้าหนังหุ้มส้นหรือวัดดูเทียมหนังสีดำ
- ❖ ถุงเท้าสีดำ
- ❖ ประดับแพรแถบย่อของเครื่องราชอิสริยาภรณ์ที่อกเสื้อเบื้องซ้ายเหนือปกกระเป๋
- ❖ เครื่องหมายสังกัด ใช้เครื่องหมายสังกัดกรุงเทพมหานครติดที่ปกคอเสื้อทั้ง 2 ข้าง เข็มกหม ติดที่อกเสื้อด้านขวา อินทราวุฒินันท์สกลลาดสีดำปักต้นทอกลายชื่อย่อพจนันต์เต็มแผ่นปลายมนติดคุดโลหะสีทองตราครุฑพ่าห์

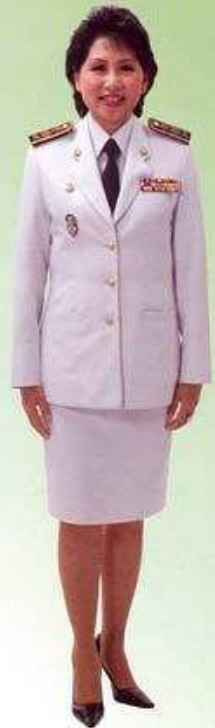

เครื่องแบบปกติขาว

สวมเมื่อปฏิบัติหน้าที่ต่างเครื่องแบบหมายเลข 4

สุภาพสตรี

- ❖ เสื้อชั้นนอกคอแบบสีขาวแบบคอแหลม กระดุม 5 เม็ด หรือแบบคอปกกระดุม 3 เม็ด กระเป๋าสีขาวด้านล่าง 2 ข้าง
- ❖ เสื้อข้างใน เสื้อเชิ้ตแขนยาวสีขาวผูกผ้าพันคอสีดำเชือกกลาสี
- ❖ กระโปรงสีขาวยาวคลุมเข่า
- ❖ รองเท้าหนังหุ้มส้นหรือวัดดูเทียมหนังสีดำแบบปิดปลายเท้า
- ❖ ถุงน่องหรือถุงเท้ายาวสีเนื้อ
- ❖ ประดับแพรแถบย่อของเครื่องราชอิสริยาภรณ์ที่อกเสื้อเบื้องซ้าย
- ❖ เครื่องหมายสังกัด ใช้เครื่องหมายสังกัดกรุงเทพมหานครติดที่ปกคอเสื้อทั้ง 2 ข้าง เข็มกหม ติดที่อกเสื้อด้านขวา อินทราวุฒินันท์สกลลาดสีดำปักต้นทอกลายชื่อย่อพจนันต์เต็มแผ่นปลายมนติดคุดโลหะสีทองตราครุฑพ่าห์

◈ **เครื่องแบบครึ่งยศ หรือ ปกติขาวครึ่งยศ** (กางเกงดำ-เสื้อขาว) + เครื่องราชฯ ลักษณะและส่วนประกอบเช่นเดียวกับเครื่องแบบปกติขาว เว้นแต่กางเกงหรือกระโปรง ให้ใช้ผ้าสักหลาดหรือเสิร์จสีดำประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์

ตัวอย่างเครื่องแบบครึ่งยศ

เครื่องแบบครึ่งยศ

สวมเนื้อมัดหมายให้แต่งเครื่องแบบหมายเลข 2

สุภาพบุรุษ

- ❖ เสื้อคอปิดสีขาวแขนยาว มีกระเป๋าทิ้งอกเสื้อทั้งสองข้าง กระเป๋ามีใบปกกระเป๋
- ❖ กางเกงขายาวสีดำแบบราชการชายาว
- ❖ เสื้อใช้กระดุมโลหะสีทองตราครุฑพ่าห์ ขนาดใหญ่ 5 เม็ด
- ❖ รองเท้าหนังหุ้มส้นหรือวัสดุเทียมหนังสีดำ
- ❖ ถุงเท้าสีดำ
- ❖ เครื่องหมายสังกัด ใช้เครื่องหมายสังกัดกรุงเทพมหานครติดที่ปกคอเสื้อทั้ง 2 ข้าง เข็มกัทม. ติดที่อกเสื้อด้านขวา อินทรธนูพื้นสักหลาดสีดำปักคั่นทองลายช่อชัยพฤกษ์เต็มแผ่นปลายมนติดดุมโลหะสีทองตราครุฑพ่าห์

ประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์
(ไม่สวมสายสะพาย)

เครื่องแบบครึ่งยศ

สวมเนื้อมัดหมายให้แต่งเครื่องแบบหมายเลข 2

สุภาพสตรี

- ❖ เสื้อชั้นนอกคอแบะสีขาวแบบคอแหลม กระดุม 5 เม็ด หรือแบบคอป้านกระดุม 3 เม็ด กระเป๋าสองข้างด้านล่าง 2 ข้าง
- ❖ เสื้อข้างใน เสื้อเชิ้ตแขนยาวสีขาวผูกผ้าพันคอสีดำเงื่อนกลาสี
- ❖ กระโปรงสีดำยาวคลุมเข่า
- ❖ รองเท้าหนังหุ้มส้นหรือวัสดุเทียมหนังสีดำแบบปิดปลายเท้า
- ❖ ถุงน่องหรือถุงเท้ายาวสีเนื้อ
- ❖ เครื่องหมายสังกัด ใช้เครื่องหมายสังกัดกรุงเทพมหานครติดที่ปกคอเสื้อทั้ง 2 ข้าง เข็มกัทม. ติดที่อกเสื้อด้านขวา อินทรธนูพื้นสักหลาดสีดำปักคั่นทองลายช่อชัยพฤกษ์เต็มแผ่นปลายมนติดดุมโลหะสีทองตราครุฑพ่าห์

ประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์
(ไม่สวมสายสะพาย)

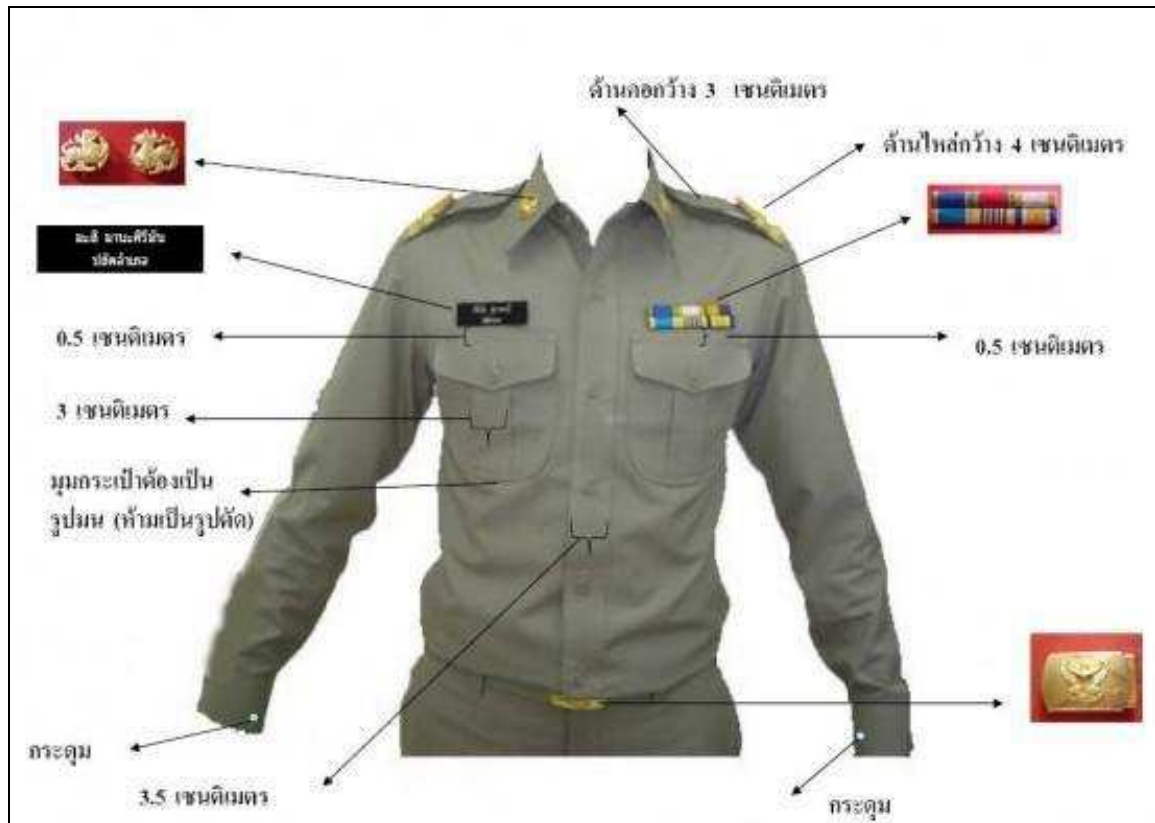

◆ **ปกติชาวเต็มยศ** (กางเกงดำ-เสื้อขาว) + เครื่องราชฯ สายสะพาย (ถ้ามี) นิยมแต่งในวันที่ ๕ ธันวาคมหาราช ลักษณะและส่วนประกอบเช่นเดียวกับเครื่องแบบครึ่งยศ สวมสายสะพาย

ตัวอย่างเครื่องแบบเต็มยศ

เครื่องแบบเต็มยศ	เครื่องแบบเต็มยศ
สวมเนื้อมัดหมายให้แต่งเครื่องแบบหมายเลข 1	สวมเนื้อมัดหมายให้แต่งเครื่องแบบหมายเลข 1
สุภาพบุรุษ ◆ เสื้อคอปิดสีขาวแขนยาว มีกระเป๋าทิ้งอกเสื้อทั้งสองข้าง กระเป๋ามีใบปกกระเป๋ ◆ กางเกงขายาวสีดำแบบราชการชายาว ◆ เสื้อใช้กระดุมโลหะสีทองตราครุฑพ่าห์ขนาดใหญ่ 5 เม็ด ◆ รองเท้าหนังหุ้มส้นหรือวัดดูเทียมหนังสีดำ ◆ ถุงเท้าสีดำ ◆ เครื่องหมายสังกัด ใช้เครื่องหมายสังกัดกรุงเทพมหานครติดที่ปกคอเสื้อทั้ง 2 ข้าง เข็มกัทม. ติดที่อกเสื้อด้านขวา อินทรธนูพื้นสีขาวติดที่ปากคันทองสายข้อชัยพฤกษ์เต็มแผ่นปลายมนติดคันทองสีทองตราครุฑพ่าห์ ประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ตามที่ได้รับพระราชทานตามชั้นสายสะพาย (ป.ม., ป.ช., ม.ว.ม. และ ม.ป.ช.) สำหรับผู้ที่ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ชั้นต่ำกว่าสายสะพายแต่งเหมือนเครื่องแบบครึ่งยศ	สุภาพสตรี ◆ เสื้อชั้นนอกคอแบะสีขาวแบบคอแหลมกระดุม 5 เม็ด หรือแบบคอป้านกระดุม 3 เม็ด กระเป๋ามีกระเป๋าด้านล่าง 2 ข้าง ◆ เสื้อข้างใน เสื้อเชิ้ตแขนยาวสีขาวผูกผ้าพันคอสีดำเชือกทาสี ◆ กระโปรงสีดำยาวคลุมเข่า ◆ รองเท้าหนังหุ้มส้นหรือวัดดูเทียมหนังสีดำแบบปิดปลายเท้า ◆ ถุงน่องหรือถุงเท้ายาวสีเนื้อ ◆ เครื่องหมายสังกัด ใช้เครื่องหมายสังกัดกรุงเทพมหานครติดที่ปกคอเสื้อทั้ง 2 ข้าง เข็มกัทม. ติดที่อกเสื้อด้านขวา อินทรธนูพื้นสีขาวติดที่ปากคันทองสายข้อชัยพฤกษ์เต็มแผ่นปลายมนติดคันทองสีทองตราครุฑพ่าห์ ประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ตามที่ได้รับพระราชทานตามชั้นสายสะพาย (ป.ม., ป.ช., ม.ว.ม. และ ม.ป.ช.) สำหรับผู้ที่ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ชั้นต่ำกว่าสายสะพายแต่งเหมือนเครื่องแบบครึ่งยศ

การประดับเครื่องหมายข้าราชการส่วนท้องถิ่น

จากภาพตามโมเดลข้างบนนี้ เป็นภาพรวมการแต่งกายข้าราชการส่วนท้องถิ่น หรือ การประดับเครื่องหมายข้าราชการสำหรับข้าราชการใหม่ทุกท่านจะได้มองเห็นการแต่งกายที่ถูกต้อง ตามกฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๑ (พ.ศ. ๒๕๔๒) ออกตามความในพระราชบัญญัติระเบียบเจ้าหน้าที่ ส่วนท้องถิ่น พ.ศ.๒๕๐๙ ซึ่งโมเดลเป็นตัวอย่างเครื่องแบบข้าราชการกระทรวงมหาดไทย ซึ่งในแต่ละ กระทรวงจะมีความแตกต่างกันในส่วนของเครื่องหมายแสดงสังกัดนั่นเอง สามารถอธิบายตามโมเดล ได้ ดังนี้

◆ เสื้อ (ชาย - หญิง)

เสื้อสีกากีคอพับ แขนยาวมีกระเป๋ายับติดหน้าอกข้างละ ๑ กระเป๋ามีแถบอยู่ตรง กลางตามทางแนวตั้ง ใบปกกระเป๋ารูปมน ชายกลางแหลมตัวเสื้อผ่าอกตลอด ติดกระดุมตามแนวอก เสื้อ ๖ เม็ด (รวมกระดุมคอเม็ดบนสุด) ไม่มีจีบด้านหลัง

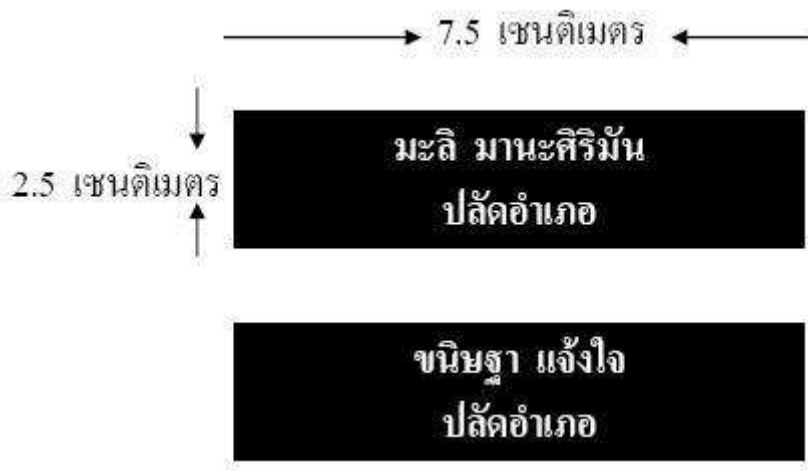
◇ กางเกง และกระโปรง

- กางเกงสีกากี ขายาว ขาตรง ไม่มีลวดลาย ไม่พับปลายขา กระเป๋าช้างตรง มีซิปปด้านหน้าหรือด้านข้าง มีจีบหน้า หรือ ไม่มีก็ได้

- กระโปรงสีกากี ยาวปิดเข้า ปลายบานเล็กน้อยห้ามปลายบานเป็นส้อม หรือตัดปลายยาวครึ่งน่อง มีตะเข็บหน้า ๒ ตะเข็บ ตะเข็บหลัง ๒ ตะเข็บ หรือไม่มีก็ได้ แต่ห้ามมีจีบรอบ

หมายเหตุ : การแต่งกายชุดสีกากี เป็นการแต่งกายของข้าราชการตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีเป็นระเบียบคนละฉบับ ชุดปกติขาวไม่ใช่ข้าราชการก็แต่งได้

◇ ป้ายชื่อ

ป้ายชื่อ พื้นสีดำ แสดงชื่อตัว ไม่มีคำนำหน้า ชื่อสกุล และชื่อตำแหน่ง ไม่มีสัญลักษณ์และขอบขาว ติดที่หน้าอกเสื้อเหนือกระเป๋าด้านขวาประมาณ ๐.๕ เซนติเมตร

เข็มขัด ทำด้วยโลหะสีทอง เป็นสี่เหลี่ยมผืนผ้าทางนอนกว้าง ๓.๕ เซนติเมตร ยาว ๕ เซนติเมตร มีครุฑอยู่ตรงกลางหัวเข็มขัด ขณะคาดเข็มขัด ห้ามคาดเข็มขัดปล่อยชายยาว ปลายเข็มขัด ควรใส่เฉพาะส่วนที่หุ้มด้วยโลหะเท่านั้น หรือ ไม่ก็สอดซ่อนปลายไว้

◇ เครื่องหมายแสดงสังกัด

เครื่องหมายแสดงสังกัด จะมีความแตกต่างกันในแต่ละกระทรวงในส่วนของกระทรวงมหาดไทย จะมีลักษณะทำด้วยโลหะโปร่งสีทอง เป็นรูปตราราชสีห์ (ห้ามเคลือบพลาสติก) ติดบริเวณคอเสื้อทั้งสองข้างหันหน้าเข้าหากันติดกลางปกเสื้อ

◇ ร่องเท้า

ชาย เป็นร่องเท้าหุ้มสัน หรือหุ้มข้อ ทำด้วยหนัง หรือวัสดุเทียมหนังสีดำ หรือ สีน้ำตาล ไม่มีลวดลาย ถูงเท้าสีเดียวกับร่องเท้า

หญิง เป็นร่องเท้าหุ้มสันปิดปลายเท้า หรือรัดสันปิดปลายเท้า ทำด้วยหนัง หรือวัสดุ เทียมหนังสีดำ หรือสีน้ำตาลไม่มีลวดลาย สันสูงไม่เกิน ๑๐ เซนติเมตร ถูงเท้ายาวสีเนื้อ

ความรู้เกี่ยวกับแพรแถบเหรียญที่ระลึก (แพรแถบสี)

◇ แพรแถบ

หลายคนคงเคยสงสัยเวลาที่เห็นเครื่องแบบข้าราชการพลเรือน หรือข้าราชการส่วนท้องถิ่น บริเวณอกด้านซ้ายจะมีแถบสีลักษณะแตกต่างกันไป แล้วมันมีความหมายอย่างไร ติดไปเพื่ออะไร ติดเพื่อความสวยงามหรือเปล่า หรือว่าเป็นเครื่องแสดงวิทยฐานะ จากนั้นไป เพื่อนๆ คงจะได้เข้าใจกันมากขึ้นค่ะ

แถบ สีน้นเรียกว่า "**แพรแถบย่อ**" ซึ่งจะมีชั้น ชั้นละก็เหรียญก็ตามแต่ ซึ่งโดยทั่วไปจะมีชั้นละ ๓ เหรียญ **แพรแถบ** ทำด้วยผ้าแพรแถบ ไม่มีพลาสติกหุ้มติดที่หน้าอกเหนือกระเป๋าด้านซ้าย ประมาณ ๐.๕ เซนติเมตร ในตอนต้นนี้จะกล่าวถึงแพรแถบย่อเหรียญที่ระลึกก่อนเพราะถือเป็นแพรแถบขั้นต้นที่สามารถประดับได้ เหรียญที่ระลึกประดับแพรแถบนั้น พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงโปรดเกล้าฯ ให้กรมธนารักษ์จัดสร้างขึ้นเพื่อเป็นที่ระลึกเนื่องในวโรกาสต่างๆจะใช้ประดับชุดปกติขาวในงานพิธีการหรือชุดปฏิบัติงาน (ชุดกาเกี)

อินทรรูปเครื่องแบบปฏิบัติราชการ (สีกากี) ของข้าราชการส่วนท้องถิ่น

ระดับซี ๑

- เครื่องแบบปฏิบัติราชการ (ชุดกากี) ๒ แถบเล็ก อย่างบาง แถบบนขมวด

ระดับซี ๒

- เครื่องแบบปฏิบัติราชการ (ชุดกากี) ๑ แถบเล็ก แถบบนขมวด

ระดับซี ๓ - ๔

- เครื่องแบบปฏิบัติราชการ (ชุดกากี) ๒ แถบเล็ก แถบบนขมวด

ระดับซี ๕ - ๖

- เครื่องแบบปฏิบัติราชการ (ชุดกากี) ๓ แถบเล็ก แถบบนขมวด

ระดับซี ๗ - ๘

- เครื่องแบบปฏิบัติราชการ (ชุดกากี) ๑ แแถบใหญ่ แแถบบนขมวด

ระดับซี ๙ ขึ้นไป

- เครื่องแบบปฏิบัติราชการ (ชุดกากี) ๑ แแถบใหญ่ แแถบบนขมวด เพิ่มครุฑพ่าห์

อินทราเครื่องแบบปฏิบัติราชการ (สีกากี) ของลูกจ้างประจำ

=====

◈ ลูกจ้างประจำผู้มีอัตราค่าจ้างเท่ากับเงินเดือนขั้นต่ำของข้าราชการ ระดับ ๑

- เครื่องแบบปฏิบัติราชการ (ชุดกากี) ๒ แถบเล็ก อย่างบาง กว้าง ๕ มิลลิเมตร แถบบนขมวดกลมไม่ตัดปลาย

◈ ลูกจ้างประจำผู้มีอัตราค่าจ้างเท่ากับเงินเดือนขั้นต่ำของข้าราชการ ระดับ ๒

- เครื่องแบบปฏิบัติราชการ (ชุดกากี) ๑ แถบ กว้าง ๑ ซม. อย่างอ่อน แถบบนขมวดกลมไม่ตัดปลาย

◆ ลูกจ่าประจำผู้ที่มีอัตราค่าจ้างเท่ากับเงินเดือนขั้นต่ำของข้าราชการระดับ ๓ และ ๔

- เครื่องแบบปฏิบัติราชการ (ชุดกากี) ๒ แถบเล็ก อย่างอ่อน แถบบนขมวดกลมไม่ตวัดปลาย

◆ ลูกจ่าประจำผู้ที่มีอัตราค่าจ้างเท่ากับเงินเดือนขั้นต่ำของข้าราชการ ระดับ ๕ และ ๖

- เครื่องแบบปฏิบัติราชการ (ชุดกากี) ๓ แถบเล็ก อย่างอ่อน แถบบนขมวดกลมไม่ตวัดปลาย

อินทราของเครื่องแบบพิธีการ (ชุดปกติขาว)

เครื่องแบบพิธีการของพนักงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอินทราแข่งกว้าง ๔ เซนติเมตร ยาวตามความยาวของบ่า พื้นสีกหลาดสีดำ ติดทับเสื้อเหนือบ่าทั้งสองข้างจากไหล่ไปคอ ด้านคอปลาย มนติคุดมโลหะสีทองตรา ครุฑพ่าห์ ขนาดเล็ก อินทรานี้มีลายดังนี้

พนักงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตำแหน่งระดับ ๑

- มีแถบสีทองกว้าง ๕ มิลลิเมตร เป็นขอบพื้นสีดำล้วนไม่มีข้อช่วยพยักษ

พนักงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตำแหน่งระดับ ๒

- มีแถบสีทองกว้าง ๑ เซนติเมตร เป็นขอบและปักด้น สีทองลายข้อช่วยพยักษมีดอก ๑ ดอก ไม่เกิน ๑ ใน ๔ ส่วนของอินทรา

พนักงานองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ตำแหน่งระดับ ๓ และระดับ ๔

- มีแถบสีทองกว้าง ๑ เซนติเมตรเป็นขอบและปักด้นสีทองลายช่อชัยพฤกษ์มีดอก ๒ ดอก เรียงตามส่วนยาวของอินทรีนูนไม่เกินครึ่งหนึ่งของอินทรีนูน

พนักงานองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ตำแหน่งระดับ ๕ และระดับ ๖

- มีแถบสีทองกว้าง ๑ เซนติเมตร เป็นขอบและปักด้นสีทองลายช่อชัยพฤกษ์มี ดอก ๓ ดอก เรียงตามส่วนยาวของอินทรีนูนไม่เกิน ๓ ใน ๔ ส่วนของอินทรีนูน

พนักงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตำแหน่งระดับ ๗-๘

- มีแถบสีทองกว้าง ๕ เซนติเมตรเป็นขอบและปิดด้วยสีทองลายข้อชัยพฤกษ์ยาว ตลอดส่วนกลางของอินทรา

พนักงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตำแหน่งระดับ ๙ ขึ้นไป

- มีลักษณะเหมือนข้อชัยพฤกษ์ ระดับ ๗- ๘ แต่เพิ่มเส้นฐานขึ้นมา ๑ เส้น

อินทราณสำหรับผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่น

สำหรับการแต่งกายของผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่นจะมีลักษณะการแต่งกายเหมือนกับข้าราชการ พนักงานส่วนท้องถิ่น เพียงแต่จะแตกต่างกันที่อินทราณสำหรับประดับเครื่องแบบผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่นเท่านั้น ตามโมเดลต่อไปนี้

ผู้บริหารท้องถิ่น

เครื่องแบบปฏิบัติราชการ(สีกากี)

เครื่องแบบพิธีการ(ปกติขาว)

ผู้ช่วยผู้บริหารท้องถิ่น

เครื่องแบบปฏิบัติราชการ(สีกากี)

- รองนายก
- เลขานุการนายก
- ที่ปรึกษานายก

เครื่องแบบพิธีการ(ปกติขาว)

สมาชิกสภาท้องถิ่น

เครื่องแบบปฏิบัติราชการ(สีกากี)

- เทศบาล
- อบต.
- เมืองพัทยา

เครื่องแบบพิธีการ(ปกติขาว)

ผู้ช่วยประธานสภาท้องถิ่น

=====

เครื่องแบบปฏิบัติราชการ(สีกากี)

เครื่องแบบพิธีการ(ปกติขาว)

- เลขานุการประธานสภาเมืองพัทยา
- ผู้ช่วยเลขานุการประธานสภาเมืองพัทยา

เครื่องหมายแสดงประเภทสำหรับผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่น
(สำหรับติดชุดเครื่องแบบปฏิบัติราชการ(สีกากี)เหนือกระเป๋าสีด้านขวา)

องค์การบริหารส่วนจังหวัด

องค์การบริหารส่วนตำบล

เทศบาล

อ้างอิงที่มาข้อมูลบางส่วนจาก :

- กฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๑ (พ.ศ. ๒๕๔๒) ออกตามความในพระราชบัญญัติเครื่องแบบเจ้าหน้าที่ ส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๐๙
- สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการกรุงเทพมหานคร (สำนักงาน ก.ก.)

<http://www.thailocalmeet.com/index.php?topic=๒๗๑๙๒.๐>